

Posudok oponenta na habilitačnú prácu

Autor práce: JUDr. Ing. Matej Kačaliak, PhD.

Názov práce: Vybrané trendy vo výbere daní a možnosti ich právnej reflexie na Slovensku

Oponent: prof. JUDr. Marián Vrabko, CSc.

Hodnotenie témy práce z pohľadu jej aktuálnosti

JUDr. Ing. Matej Kačaliak, PhD. spracoval a ponúkol k habilitačnému konaniu mimoriadne zaujímavú a dôležitú tému, ktorá má pomerne zložitý a viac dimenzionálny názov. Autor ho zrejme chcel nastaviť tak, aby obsiahol materiú celej práce, čo nemusí byť vždy najlepšie riešenie, samozrejme v závislosti od jej štruktúry. Každopádne v podmienkach Slovenskej republiky ide o vítanú a exkluzívnu tému, čo zrejme prevážilo pri jej štruktúrovaní bez ohľadu na to, že miestami sa zdá, že by bolo vhodnejšie niektoré problémy rozobrať detailnejšie čo do rozsahu i obsahu, ako ich v skrátenej podobe pričleňovať. Napriek uvedenej polemike považujem prácu za zdarilú a najmä prínosnú a vysoko aktuálnu.

Hodnotenie metód práce, záverov práce resp. výsledkov práce

Metodológiu práce autor osobitne nerozoberá, čo je zrejme aj z obsahu práce. Metodológia pri spracovaní právnych textov mu nerobí problémy a pri spracovaní monografie použil štandardné metódy vedeckej práce.

Pre lepšiu analýzu spracovávanej komplikovanej matérie by sa určite hodilo, keby jednoznačne konštatoval, že úroveň odbornej spisby v Slovenskej republike k danej matérii je jednoznačne nízka, čím by sa jednoznačne vysporiadal s potenciálnymi pripomienkami typu prečo nespomenul spisbou niektorých autorov, lebo jej jednoducho niet.

Pri hodnotení výsledkov spracovávanej problematiky v tomto prípade platí, že menej môže byť niekedy viac i keď mám iste reservatio mentalis, že by som ocenil aj niektoré návrhy, ktoré by sa týkali nielen platenia daní, ale aj správy daní, osobitne unesenia dôkazného bremena pri niektorých úkonoch v dokazovaní, podobne by som si vedel predstaviť väčšiu polemiku pri zákaze vynúteného prizvania. Iste by bolo zaujímavé, keby tento problém priblížil na podmienky Slovenskej republiky pri obhajobe práce, prípadne ho porovnal aj s inými štátmi, nielen Českou republikou.

Z uvedených skutočností či už priamo alebo sprostredkovane vyplynulo, že práca neobsahuje len finančnoprávne aspekty problematiky, ale autor sa pohybuje v širšej rovine verejného práva, čo je v podmienkach Európskej únie samozrejmé a nevyhnutné.

Hodnotenie obsahu práce

Autor člení prácu na dve kapitoly a úvod a záver. Prvá kapitola je venovaná problematike BEPS. BEPS je projekt OECD proti narúšaniu základu dane a presunu ziskov (Base erosion and Profit Shifting), ktorý vlastne vyvrcholil do prijatia smernice Európskej rady, kde sú ustanovené nové pravidlá pri vyhýbaní sa daňovým povinnostiam. Ide o pomerne zložitú problematiku a je evidentné, že autor jej mohol venovať väčší priestor, čo by sme iste všetci s veľkým porozumením ocenili. S ohľadom na veľmi striktný pohľad na niektoré problémy by bola vhodná na niektorých miestach hlbšia analýza.

Je chvályhodné, že autor sa vysporiadal aj s účinnosťou spomínanej smernice, a to najmä k vnútroštátnej legislatíve tých krajín, kde niektoré medzinárodné pramene práva nemajú prednosť pred národnou legislatívou, tak ako je tomu u nás.

V druhej kapitole sa autor venuje digitalizácii a tak ju aj nazval. Tu by bolo zrejme vhodnejšie túto kapitolu rozdeliť na dve samostatné kapitoly, kde druhá

časť kapitoly by mohla byť osobitnou časťou s ohľadom na problematiku – Zdaňovanie príjmov z nelegálnych zdrojov.

Digitalizácia nie je možnosť, ale nevyhnutnosť zintenzívnenia vyberania daní a zefektívnenia správy daní a daňového konania osobitne. Je na škodu veci, že autor nepodrobil hlbšej analýze odporúčania Inštitútu finančnej politiky v oblasti digitalizácie, lebo pri bežnom pohľade sa javia ako keby boli z minulého storočia a oni boli sformulované v rokoch 2015-2016.

Pomerne vydarená je druhá časť kapitoly, ktorá sa venuje analýze daňových medzier. Ako uvádza sám autor, Slovensko sa venuje tejto analýze najmä vo vzťahu k dani z pridanej hodnoty. Je to pochopiteľné, lebo aj Európska únia sa venuje najmä meraniu daňových medzier pri dani z pridanej hodnoty. Je však otázne či Slovensko s tým vystačí.

Pri celkovom hodnotení druhej kapitoly mi prichodí konštatovať, že kapitola je spracovaná stručne, očakával by som v nej viac osobných postrehov, ale celkove je veľmi dobrá a má vysokú informatívnu i odbornú úroveň.

Formálne hodnotenie práce

Práca je spracovaná na veľmi solídnej úrovni, autor využíva najmä anglickú literatúru, čo je vzhľadom na charakter témy a jej spracovanosť u nás samozrejmé.

Očakával by som pri prácach tohto druhu jednoznačnejšie vymedzenie cieľov, metodológiu i charakteristiku úrovne spracovávanía problematiky. Autor pri práci preukázal komplexnú teoretickú znalosť problematiky a dokázal ju previazať aj s praxou.

Pri formálnom hodnotení práce nemôžem obísť odkazy na literatúru, kde pri jednotlivých zdrojoch postrádam označenie strán z ktorých autor čerpal.

Ako som už viackrát uviedol práca je stručná, no splňa formálne kritériá na monografické práce tohto druhu.

Celkovo možno hodnotiť prácu po obsahovej i formálnej stránke ako zdarilú. Stručné ciele, ktoré autor uviedol sa mu podarilo naplniť.

Kontrola originality

Z kontroly originality vyplynulo, že ide naozaj o vydarený originál, ktorý môže byť dobrým začiatkom k ďalšej práci.

Pri obhajobe by som prosil zaujať stanovisko:

- 1.) k zdaňovaniu digitálnych mien (kryptomien),
- 2.) k zdaňovaniu veľkých nadnárodných spoločností daňou z obratu.

Samozrejme v súvislostiach na spracovávanú problematiku.

Záver

Pri celkovom hodnotení, napriek drobným výtkam som oprávnený konštatovať, že práca spĺňa kritériá, ktoré sú kladené na práce tohto druhu.

Je inovatívna, originálna, prináša nové poznatky a charakterom je viac odborová, verejnoprávna čo je vítané.

Prácu odporúčam k obhajobe a po úspešnej obhajobe práce, odporúčam autorovi udeliť vedecko-pedagogický titul:

„docent“

v odbore 3.4.10 obchodné a finančné právo.

V Bratislave, 19. 3. 2018

prof. JUDr. Marián Vrabko, CSc.